RUSKI INWALID

No. 56.

NIEDZIELA. 7 Marca 1820 r.

CZYLI

WIADOMOŚCI WOJENNE.

Treść. Wiadomości Kraiowe: Królestwo Polskie z Warszawy. Wiadomości Zagraniczne: Niemcy. Francyia. Angliia. Hiszpania. Włochy.

Królestwo Polskie.

z Warszawy.

WYIĄTEK.

Z Regulaminu dla Komór celnych Rossyyskich w Cesarstwie Rossyyskiem i Królestwie Polskiem dla handlu lądowego na granicy zachodniey ustanowionych.

Ciąg Dalszy.

TYTUŁ III.

O różnicy komor.

Dział II.

Podział Komor.

O podziale Komor na linii średniey i w Królestwie Polskiem znayduiących się.

§. 689. Komory Rossyyskie w Królestwie Polskiem i na linii środkowey między temże Królestwem a Państwem Rossyyskiem znayduiące się, dzielą się na cztery klassy, a mianowicie.

1. Rossyyska składowa Komora w *Warszawie*, należy do pierwszey klassy głównych Komor Cesarstwa Rossyyskiego.

2. Cztery główne Komory drugiey klassy w *Lublinie*, *Nowym-Dworze*, a na linii środkowey w *Grodnie* i *Kownie*; z których dwie ostatnie są zarazem Komorami Kontrollowemi na wszystkie towary przez Komory główne: *Warszawa*, *Lublin* i *Nowy-Dwór*, expedyiowane.

3. 13 deklaracyynych Komor trzeciey klassy na zewnętrzney granicy Królestwa położonych, to iest: *Wierzbołów* (*Wierballen*), *Raczki*, *Szczucin*, *Kolno*, *Chorzelle*, *Nieszawa*, *Słupce*, *Kalisz*, *Praszka*, *Czeladź*, *Krasieniec*, *Zawichost* i *Dołgobyczew*.

4. Siedm Komor Kontrollowych czwartey klassy na linii środkowey położonych, które nie mogą expedyiować innych towarów, iak tylko wyznaczone w wykazie pod lit: *A*:

Komory te przeznaczaią się w *Goniądzu*, *w Choryszczy*, *Ciechanowcu*, *Nurze*, *Brześciu Litewskiem*, *Przeborowie*, *Rozciampolu* czyli *Uściługu*; z których przez dwie tylko Komory, a mianowicie, Brzesko-Litewską i Uściługską, przechodzić mogą towary expedyiowane przez Komory główne *Warszawa*, *Lub in i Nowy-Dwór*.

O podziale na klassy Komor na granicy położonych.

§. 690. Rossyyskie Komory na granicy Prus, Austryi i Turcyi położone, dzielą się na trzy klassy.

1. Dwie głowne Komory drugiey klassy w *Mohilewie* na *Dniestrze*, i w *Dubosarach* dla granicy Tureckiey.

2. Cztery Komory deklaracyyne maiące także prawo pobierania cła od towarów oznaczonych w wykazie pod lit: *A*. Komory te ustanawiaią się w *Pełondze* i w *Jnrburgu* dla granicy Pruskiey; a w *Radziwiłowie* i *Husiatynie* dla granicy Austryiackiey.

3. Pięć Komor czwartey klassy, które nie mogą pobierać cła, iak tylko od towarów oznaczonych w wykazie pod lit: *A*. Takowe Komory założone będą: w *Gozdowie* na granicy Pruskiey; w *Druzkopolu*, *Wołoczysku* i *Isakowcach* na granicy Austryiackiey; na ostatek w *Majaku* na granicy Tureckiey.

Dział II.

O Komorach Kontrollowych Rossyyskich i Polskich.

O zniesieniu granicy i ustanowieniu Komor Kontrollowych.

§. 691. Pograniczne Komory Rossyyskie i polskie dotąd exystuiące między Cesarstwem Rossyyskiem a Królestwiem Polskiem ustaią, równie i granica się znosi. W mieyscu zaś tego ustanowiaią się na linii średniey Komory Kontrollowe Rossyyskie i Polskie.

O prowadzeniu Rossyyskich towarów przez Komory Kontrollowe.

§. 692. Rossyyskie towary i płody idące za granicę, mogą bydź prowadzone na którąkolwiek z Komor wyżey wyrażonych bez różnicy; iak i te towary, które przeznaczone są na konsumpcyią w Królestwie Polskiem.

O prowadzeniu do Rossyi towarów zagranicznych.

§. 693. Wszelkie zagraniczne towary i płody, których wprowadzanie iest dozwolone, na konsumpcyią do Rossyi przeznaczone, nie mogą bydź prowadzone iak tylko na Komory kontrollowe ustanowione: *w Kownie*, *Grodnie*, *Brześciu Litewskiem* i *Uściługu*; inne zas Komory kontrollowe ustanowione: w *Goniądzu*, *Choroszczy*, *Ciechanowcu*, *Nurze* i *Przeborowie*, nie mogą expedyiować innych towarów, nad oznaczone w wykazie pod lit: *A*.

O suknach Pruskich tranzyto prowadzonych.

§. 694. Przy transportach sukien Pruskich do Chin przeznaczonych, a przez Królestwo Polskie prowadzonych, zachowane bydź maią przez Komorę Warszawską wszystkie te przepisy, których się dotąd trzymała Komora celna Brześć Litewski, a następnie przechodzą przez tę Komorę kontrollową.

O wolnem przeieżdzaniu za paszportami.

§. 695. Kontrollowe Komory nie mogą pod żadnym pozorem zatrzymywać przeieżdżaiących z Cesarstwa do Królestwa, i z tego nawzaiem do Cesarstwa, gdy ci nie wiozą z sobą żadnych towarów; lecz przeciwnie winni przepuszczać ich wolno z paszportami przez Władze mieyscowe Rossyyskie lub Polskie wydanemi.

O dozorze na linii średniey.

§. 696. Dozór na całey średniey linii między Cesarstwem a Królestwem, będzie miany przez Strażników przy Komorach kontrollowych Rossyyskich i Polskich znaduiących się, stósownie do Instrukcyi za wspólnem zgodzeniem się obu Rządów wydaney.

Dział III.

O Komorach deklaracyynych na granicy Rossyyskiey.

O towarach wychodowych.

§. 697. Towary wychodowe expedyiowane będą przez Komory deklaracyyne cło wychodowe od nich przez też Komory pobranem będzie, w razie gdyby takowe na innym urzędzie celnym nie zostało opłacone.

O towarach wchodowych.

§. 698. Towary zagraniczne niezamieszczone w wykazie pod lit: *A*: nie mogą bydź wprowadzone z zagranicy inaczey, iak na Komory deklaracyyne, tudzież na Komorę w *Mohilewie* i *Dubbossarach*.

O expedycyi towarów wchodowych.

§. 699. Gdy towary zagraniczne przybędą na Komorę deklaracyyną na granicy położoną, oraz gdy właściciel onych, kommissant iego, lub też wekturant zadeklaruie ie spo sobem przepisanym; Komora dekla

racyyna winna iest postąpić przy expedycyi ich do Komor głównych do których są przeznaczone, podług przepisów niżey w tytule 4tym wyszczególnionych.

(Dalszy ciąg potem.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Niemcy.

Od Brzegów Menu, 29 Lutego.

Twierdzą za rzecz pewną, że seym związku niemieckiego postanowił zamienić *Radstad* w iedną z twierdz iegoż związku.

Miasto Keln zupełnie żywszą przyięło postać od tego czasu iak tam przeniesiono Sąd appellacyyny. Warownie tameczne znacznie i pomyślnie postępuią, a rozciągaią się iuż od iednego brzegu Renu do drugiego. Przeznaczono na ten przedmiot kilka milionów złotych.

W gazetach Sztutgardskich czytamy, że *Sand* po ciężkiey iedynastu miesięczney chorobie suchot, umarł nakoniec między 21 i 22 b. m. i że iego zwłoki odwieziono do Heidelsbergu dla anatomicznych doświadczeń.

Pomimo naywiększą baczność policyi Ausburgskiey, zuchwalcy nieprzestaią iescze kłóć przechodzących kobiet sztylecikami, naywięcey zas napadaią na te, które wieczorami chodzą bez przewodnika. Niektórzy z tych swawolników, boiąc się warty rozstawioney powiększych ulicach, napadaią na mnieysze, a często wciskaią się do samych domów i tam dokonywaią swoiey barbarzyńskiey zabawy. Zuchwalstwo ich iest nad wszelkie opisanie: 20. b. m. zranili na ulicy młodą dziewczynę i nieprzestaiąc na tem, puścili się byli doganiać drugą, która iednakże umknęła szczęśliwie. Poczynaią nawet i na męszczyzn napadać i tak 21 b. m. gonili iednego ucznia, ten umknął od tych napastników; lecz dla tego nieuszedł strachu, bo z drugiey ulicy wypadł iescze ieden zapewne ich towarzysz i chciał go przeszyć sztyletem; przecież przytomnie się znalazł i porwawszy za narzędzie przeszkodził złoczyńcy dokonania zbrodni, niemogł go iednak zmusić do opuszczenia siebie pierwiey, iak kiedy odebrał ranę w rękę i w bok: Wtenczas dopiero napastnik zostawił go na ulicy a sam skrył się.

Francia.

z Paryża, 26 Lutego.

Xiążę *Fitijems* połkównik 13go legionu iazdy gwardyi narodowey, wydał rozkaz do korpusu swoiego w dniu 18. b. m. którym go zachęca do podwoienia gorliwości swoiey i czynności; a w zdarzeniu iakiegokolwiek zamieszania rozkazuie aby się zgromadzono w mieyscu naznaczonem, nieczekaiąc dalszych w tey mierze zaleceń. Rozkaz ten kończy się następuiącemi wyrazami: »Korpus tyle na mnie ile ia na nim polegać powinien. Zapisałem do gwardyi syna moiego. Młody on iest w prawdzie; lecz iuż może przelać krew swoią za Króla.«

Zapewniaią że *Colincour* ma zapozwać przed sąd Xiążęcia *Fitijems* za niektóre krzywdzące wyrazy, a potem po wyroku sądu rozstrzygnąć iescze tę sprawę honorową poiedynkiem.

Jenerał *Dotichan* dowiedziawszy się o śmierci Xiążęcia, zwołał do Bordeau pułki iedynastey dywizyi, pod dowodztwem swoiem będące i miał mowę; w którey zachęcał ie do wierności dla Króla i całego domu *Burbonów*. Jego słowa mocne sprawiły wrażenie. Toż samo uczynił w Abeville pułkownik, dowodca pułku Xiążęcia *Berry*.

Marszałek *Victor* iako Jenerał deżurny rozesłał okolniki do wszystkich pułków gwardyi Królewskiey, w których zachęca oficerów aby się strzegli i niewchodzili do żadnych nieładów i kłótni, zaszłych z powodu ostatnich wypadków. »Dobrzy żołnierze (mówił) wierni swemu Królowi, powinni uspokaiać rozruchy a niezas ie swoim powiększać przykładem.«

Xiąże *Berry* zabitym został na teyże samey ulicy, gdzie zwyczaynie zatrzymywał się poiazd *Bonapartego* gdy bywał w operze. Lecz w owe czasy cała ulica zaięta bywała rozstawionemi żołnierzami tak, iż nikt poniey przeyść niemógł; sami nawet iey mieszkańcy niemogli powrócić do domów swoich aż dopokąd *Napoleon* niewsiądzie do poiazdu.

Od 23 Lutego znowu się otworzyły teatra oprócz tylko *wielkiey opery*; lecz zpoczątku zupełnie były puste.

Pan *Segier* prezes sądu królewskiego, należący do processu zabóycy *Louvela*, miał do Króla w dniu 14 mowę, którey następuiące wyrazy warte są uwagi: »Tak Nayiaśnieyszy Panie, ciągły iest spisek przeciwko domowi *Burbonów*. Widziano ludzi którzy w czasie powszechnego smutku, okazywali piekielną ra-

dość. Czyż krew czysta Xiążęcia, ręką złoczyńcy przelana, wzbudziła iescze większe pragnienie w ukrytych zbrodniarzach? Ach N. Panie! czuway nad nami; miey baczność na wszystko co Cię otacza, zaklinamy Cię imieniem oyczyzny, która z głębokim smutkiem pogląda na obecność, a z przestrachem czeka przyszłości. Czuway Królu nad zachowaniem ostatnich gałęzi twey dynastyi, tak drogiey dla pokoiu i spokoyności Francii, iak i całey Europy.

W iednem towarzystwie wszczeła się była żwawa sprzeczka z powodu śmierci Xiążęcia *Berry*. Niektórzy to zabóystwo przypisywali przyczynom politycznym, a inni znowu zemście osobistey. Od słów przyszło do bitwy i na tem się skończyło iż iedna strona wygnała drugą z pokoiu. Jeden z skrzywdzonych, prosił o satysfakcyią, otrzymał ią i zastrzelonym został. Wtenczas secundant zabitego rzucił się na zwycięzcę z temi słowy: »Zastrzelić cię niechcę; lecz litografiiować.« J wtę samą chwilę cisnął go o węgieł kamienicy!

Wkrótce oczekną tu naczas nieiaki Xiążęcia Wellingtona, wyporządzono mu pokoie w Hotel *Reynere*.

Angliia.

z Londynu 24 Lutego.

Z powodu nadchodzących wyborów parlamentu, wszystkie strony są w ruchu. Pan *Brougham* naygorliwszy oppozycyionista, wszystkiego się chwyta aby bydz wybranym od Westmoreland, gdzie się urodził. To miasto iuż rospoczęło wybory deputowanych.

Zwierzyna i ptastwo tak obficie w tym roku dostawione były do stolicy tuteyszey, iż nierównie ie taniey kupowano, aniżeli zwyczayne mięso.

Towarzystwo bibliyne Londyńskie otrzymało wiele pism od Eskimoxów, którzy przyięli religią Chrześciiańską. W pismach swych oświadczaią ci nowi chrześciianie nayczulszą wdzięczność za przysłane sobie biblie.

Hiszpaniia.

z Madrytu, 7 Lutego.

Liczba powstańców znayduiących się na wyspie Leona do 12000 dochodzi. Druga odezwa przyrzekaiąca im przebaczenie, ogłoszona 4 b. m. nietylko żołnierzom pozwala wrócić się do siedlisk swoich; lecz nadto po pięć franków iednoczasowey nagrody każdemu zaręcza.

Wszyscy mieszkańcy Madrytu którzy iescze dwóch lat nieprzeżyli w tey stolicy, otrzymali rozkaz aby ią opuścili niezwłocznie.

Statki kanonierskie wystąpiwszy z Kadyx i Kortadury w dniu 4. b. m. tak silnego dawały ognia do powstańców, iż ci przymuszeni byli opuścić Santiban, Angullę, Pentorillę i De Las-Zablas, gdzie wystawili byli kilka bateryi. Twierdza Kortadura tak iest teraz wyporządzoną i obwarowaną, iż może się nazwać niedostępną. Jest tam samych dział przeszło pięćdziesiąt kilka, a osada złożona iest z półków morskich pod dowodzstwem Kapitana okrętu *Don Tose primo Deriberri*, znaiomego z oddania się Krolowi rownie, iak z mężtwa i znaiomości swego przedmiotu. Oddział powstańców wysłany po żywność, był rozsypany przez woyska Królewskie i cofnąć się musiał ku Algesiras; lecz i tam utrzymać się niemógł. Udał się potem do Vexera celem połączenia się z woyskiem powstańców na wyspie Leona; lecz i tu niedopnie zamiarów swoich, przedsięwzięte bowiem srodki przez woyska Królewskie przetną mu drogę.

Włochy.

Od Granic Włoskich, 16 Lutego.

Uczony Sir *Homfry Davis* pomyślnie rozwinął kilka rękopismów znalezionych w Herculanum i Pompei. Bez trudności iuż teraz możno przeczytać każdą trąbkę, a nawet i tytuł, który zwyczaynie w tych rękopismach bywa na końcu. Na nieszczęście wiele z nich przez dawność czasu uszkodzone zostały i zrobiły się nieczytelnemi. Zresztą nic one ważnego nieobiecuią dla literatury. Lecz zawsze praca Pana *Davis* iest użyteczną; wkrótce bowiem można będzie wydać porządny katalog i dokładną o całym tym zbiorze powziąść wiadomość.

W Petersburgu,

w drukarni woienney Głównego Sztabu JEGO CESARSKIEY MŚCI.